

Jihočeská žabka

„HRA”

próza

Radim Sirůček
TRIVIS SŠV Vodňany
19 let

Koncert

Představ si konečnou stanici života... a na ní shrbeného starce hrajícího na klavír.

14. prosince

Rachmaninův klavírní koncert č. 2 zaujímá v mém diáři pevné a nezastupitelné místo už pětadvacet let a ani dnešek není výjimkou. Zní to až směšně - taková dlouhá doba. V koncertní síni sedím s dalšími několika málo posluchači, jež bych mohl po letech společného poslechu nazvat svými známými. Sál ztichnul a pod malovanou klenbou koncertní síně orchestr nechal rozeznít první tóny Rachmaninovy věty. Vzpomínám... a derou se mi do očí slzy. Pod tíhou let, které toho tolik změnilo... Dávno už jsem nebyl tím mladým chlapcem, co místo fotbalu zasedal ke klavíru. Trávil probdělé noci naukou not, píli a oddaností něčemu, v co skutečně věřil. Skutečně jsem věřil ve svůj talent a možná v mnohem víc... Byla to naivní představa mladí! Touha hudbou změnit svět! Bláznovství... Ale bylo to poprvé, a teď už jako sedmdesátiletý stařec vím, že ne naposled co jsem něco zbytečně vzdal. Bohužel... Vlastníma rukama jsem si nasadil trnovou korunu, počátek celoživotní trýzně. Během dnešního koncertu však tyto pocity cítím poprvé, bodají do srdce. Rozechvělé tóny ztracené uvnitř uspořádané hry vytváří jakousi siluetu otázky, na niž se mi v záplavě myšlenek a pocitů nedaří najít odpovědi. I přes fakt, že se noty snaží myšlenkám prorazit cestu, odpověď na dříve neznámou otázku neznám...

21. prosinec

Několik probdělých nocí. Mnoho přečtených stran knih a opakované čtení novin. Další a další hrnek kávy a stoupající cigaretový kouř mizející v už tak zakouřené místnosti. Poslední klavírní koncert č. 2 dal zcela mimoděk do pohybu soukolí hlasitých myšlenek, co nepřestávají utíkat. Bouře intenzivních emocí z rozčarování nad minulostí a každým jedním chybným krokem bez možnosti změny. Ač mi skladba postupem večera položila otázku *Proč jsem všechny životní bitvy vzdal tak příliš brzo a jiným tvrdil, že jsem je nikdy nevzdal?* Tak na ni neznám odpověď...

Za bolestnými útrapami klíčovými z mého srdce nyní vidím chvíle, v nichž moje touha po životě spíš chřadla, než aby hrála vabank. Konec hry na klavír proti vůli mého ztrápeného a zlomeného otce celou další variaci pozdějších ztrát jen zapříčinil. Postupem let nedošlo ke vzpouře, ale k rezignaci na vše, někdy ještě dříve, než jsem si ji stačil uvědomit. Mluvím o zahození šance usilovat o nástup na konzervatoř, o úslužné práci úředníka, o hloupém odchodu do neznáma. V onu chvíli, ještě v rozmarech mládí, jsem se seznámil s první ženou svého života. Chyba? Ne, tvrdá zkušenost, jež čeká na každého mladého člověka... Zkušenost, co nás mění a vrývá stesk hluboko do srdce.

Roky kolem mě mýjely, životní zkoušky a zkušenosti přibývaly, cítil jsem se jako ve vlaku, který mě vezl neznámo kam. Jako bych seděl v kupé, oknem pozoroval cizí život, nemohl se pohnout a zasáhnout do osudů svého vlastního já. Mezi mnou a mým já vyrostla skleněná stěna, zpoza které nebylo možné se čehokoli dotknout. Našel jsem si práci, která mě ubíjela, našel jsem si přítelkyni, matku svých dcer, přišel o práci i o přítelkyni, přišel o radost, přišel o sebe. Jedinou bitvu, již jsem vyhrál, byla bitva s rakovinou. Teď sedím ve svém bytě SÁM jen s pocitem další bolesti, způsobené milovaným Rachmaninovým koncertem. A tomu říkám život? Zbabělé...

22. prosinec - krátce po půlnoci

Do mysli se mi vkradla myšlenka, že se znovu blíží ten den. Veroničin den. Atmosféra těchto svátečních dní mi od té doby nedělala dobře. Jen kvůli holkám jsem se tehdy snažil být dobrým otcem - i zde, nutno přiznat, jsem selhal... Obě dcery Vánoce nesnášely a ze smrti Veroniky, jejich milované matky, vinily mě. Po letech se odstěhovaly a ani se svými dětmi mě už nikdy nenavštěvovaly. I ony, stejně jako já, vzdaly své bitvy a raději přijaly snadné než správné. Pravdou je, že jsme to s Veronikou taky už dávno před oním dnem vzdali... Pro dcery se ale stala

houslovým klíčem na partituru plné not - nepostradatelnou – ale necítila, že bychom my byli nepostradatelní pro ni ve chvíli, kdy zjistila svou diagnózu. Srdce jí naplnila hořkost a zloba. Přestala oplácet lásku, zhasínala světla, ničila si duši. Vinu svalovala na své okolí a neuvědomovala si, že chlast a drogy zabíjejí tělo a duši. Veronika zemřela 24. prosince, v den, který my tak milovali, a ona tak bytostně nesnášela... Od té chvíle moje opovržení k rodinnému životu rostlo. Zanevřel jsem na něj.

24. prosinec

Slušelo by se zvolat „Veselé Vánoce!“, ač veselými vlastně nikdy nebyly a tíživá samota činila všechny nutné kroky k tomu, abych i tyto Vánoce pocítil krutou hořkost. Mrazivý noční okamžik mou ztrápenou mysl obdaroval o vzpomínky na dětství. Život v rodině násilnického otce a příliš slabé matky položil základy nelehkému životu. Absence citů a přebytek násilí v extrémním poměru. Vánoce mého dětství nebyly rozhodně jednoduché. Bití matky kvůli malichernostem v domácnosti a bití chlapce v domnění, že jeho klavírní schopnosti budou díky ranám lepší. Křik, napětí, strach - Štědrý den mého dětství... Až později mi matka vysvětlila, proč otec dělal to, co dělal a jak zlomeným ve skutečnosti byl, co vše díky životním zkouškám vzdal a proč. Milovala ho - nikdy mi neřekla proč, ale do poslední chvíle ho milovala a přeže všechno mu odpustila. Tím mi oba ukázali, že některé věci musíme pustit a nechat jít.

Zvětralá skotská odložená na stolku u křesla je jednou z připomínek blížícího se konce Štědrého dne. Shlukem a přemírou myšlenek uvnitř hlavy už začínám být unavený a pro dnešní večer, je víc než žádané, přijmout náruč noční zasněžené Prahy a projít se. Nebylo by prostě snazší přestat hledat odpověď na Rachmaninovu otázku a žít si dál ten svůj život?... Ne,... Něco mi říká, že otázka probuzená něčím tak navenek zřejmým a uvnitř tak sofistikovaným, čím bezesporu je klavírní koncert č. 2, si zaslouží dostat odpověď a i já si po více než sedmdesáti letech zasloužím dostat svou odpověď.

25. prosinec - mrazivá noční hodina

Sníh začal padat po půlnoci a procházka klikatými uličkami Prahy uklidnila mou mysl. Napomohla tomu nejspíš i pomalu mizející sváteční atmosféra. Moje, ne zcela jisté kroky mě zavedly na náměstí, jež mi bylo zprvu neznámé. Tichá a zdánlivě klidná mysl měla na dosah to nejpodstatnější, co hledala... Čekala na vnuknutí nevyřčeného. Slova a věty, co dosud nebyly vyřčeny. Bolest, jako stará známá, je však důsledná dáma. Přesvědčila starého blázna o svém soupisu životních nálezů a ztrát. Po dnech plných strasti zcela sama a bez varování dala průchod pravdě. Nebyla laskavá, ani bodající. Netruchlila a ani se neradovala, jen přišla v ten správný čas, jako jediná v mém životě... Stála tiše, příkrčená u omšelých dveří do kostela a zoufale prosíc požádala poutníka o svá slova.

Představ si konečnou stanici života. Představ si rozuzlení, jež čeká na své nalezení a dohasínající svíce ,co již nevzplanou více, jen okamžik před smrtí došel pravdy nalezení.

Pravdou je, že jsem nikdy nedosáhl ničeho na čem mi skutečně záleželo...vzdal se veškerých svých snů, nechal rozpadnout rodinu, kvůli své sobeckosti a nebyl oporou Veronice ve zdraví a nemoci. Nechal jsem odejít dcery a nebyl pro ně otcem, jehož si zasloužily. Na pomezí snadného a správného moje volba VŽDY obnášela to snadné, nikoli správné. Neporozuměl jsem matce a netruchlil nad ztrátou otce. Zatratil sám sebe... Položil jsem si na hlavu trnovou korunu a raději uvnitř trpěl a věřil, že jednám správně... Vím to.. teď a tady to vím.. Na tomhle náměstí - u tohoto kostela, došel jsem poznání pravdy. Budiž mi kostel mého křtu svědkem před Bohem, že raději poprvé v životě učiním pokání a nevzdám to nejvzácnější... Poprvé v životě udělám něco opravdu správně. Svůj poslední klavírní kus dohraji se zdviženou hlavou. Vrátil jsem se do bytu a dohrál Rachmaninův klavírní koncert č. 2 se zdviženou hlavou...

*„Bolest a lítost, vzpomínky a stesk... Chtěl bys být zase mlád? Chtěl bys žít všechno znova? Z blízkých i podalekých stínů slyšet je, jak ve vsi pobíjejí kostnici plechem.“*¹

---

¹HOLAN, Vladimír a JUSTL, Vladimír. *Bolest: verše z let 1949-1955*. Praha: Československý spisovatel, 1965., s. 140